

Widmo krąży po Europie, widmo klastrów medycznych

Fot.: iStockphoto

Efektywne przedsiębiorstwo naukowe

Można je zakładać po to, by uzyskać więcej unijnych dotacji. Można i po to, by efektywniej szukać innowacji, prowadzić badania naukowe. Po co są klastry i z jaką europejską konkurencją przyjdzie się mierzyć polskim instytucjom tego typu? Prezentujemy artykuł Petre Iltcheva i Anny Kaczmarek.

Klastry to grupy kooperujących ze sobą podmiotów obejmujące uczelnie, parki technologiczne, wyspecjalizowane przedsiębiorstwa i inne powiązane podmioty wspierające działające w określonym regionie lub sektorze. Co ważne, klastry nie mają osobowości prawnej, dlatego też reprezentują swoich członków, nie są zaś kolejnym podmiotem stanowiącym dla nich konkurencję.

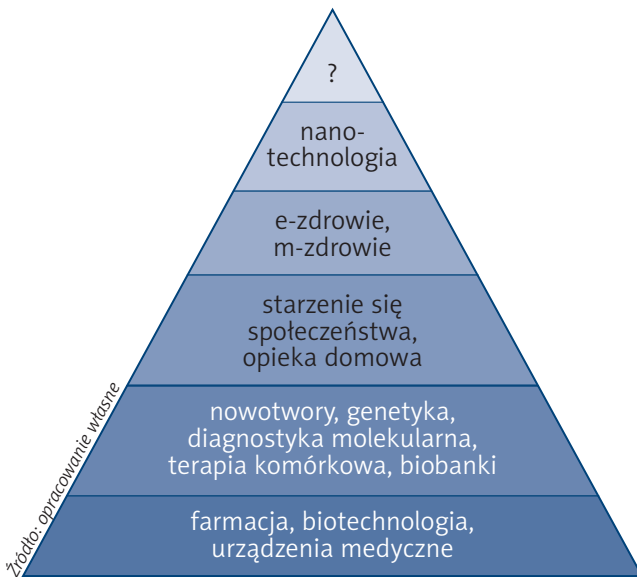
Mini – czy maksiprzedsiębiorstwo

Do najważniejszych elementów decydujących o nazwaniu danego powiązania kilku lub więcej instytucji klastrem należy zaliczyć koncentrację przestrzenną, tożsamość rynku, jednoczesną kooperację i konkurencję, wspólną ścieżkę rozwoju, istnienie silnych i trwałych interakcji między uczestnikami sieci, potrzebę innowacyjności. Sieci współpracy i przedstawione za-

Tabela 1. Wybrane klastry medyczne w Europie

Kraj	Nazwa klastra, region, liczba firm, główni udziałowcy	Specjalizacja
Portugalia	Health Cluster Portugal	The Translational and Clinical Research Infrastructures Specialisation Platform
Republika Czeska	MedChemBio	farmacja, diagnostyka molekularna
Niemcy	Netzwerk Gesundheitswirtschaft, Health Capital Berlin Brandenburg	
Niemcy	Cluster Medizintechnik	
Niemcy	Kompetenzzentrum HörTech gGmbH	projekty w zakresie słuchu
Niemcy	Life Science Nord, Hamburg	biofarmacja, technologia medyczna
Niemcy	Medical Valley Europäische Metropolregion Nürnberg	edukacja, szkolenia
Niemcy	Medical Valley Hechlingen	
Niemcy	medways e. V. 50 firm, Carl Zeiss	
Belgia	BioWin, BioVin, UCB, Eurogentec, IBA	biobank, genetyka, terapia komórkowa
Belgia	Brussels LifeTech Cluster, 600 firm z 14 krajów	
Francja	Alsace BioValley, 120 aktywnych firm	farmacja, biotechnologia, medycyna
Francja	Eurobiomed, Marsylia, Nicea, Montpellier, 155 firm	
Francja	Lyonbiopôle, Lion, 1670 firm, 30 inwestorów, 23 firmy badawcze, 4 sieci szpitali	
Francja	Nutrition Santé Longévité, Lille	farmacja, żywienie, długowieczność
Francja	Medicen Paris Region, Paryż	
Francja	Pôle Cancer-Bio-Santé, Tuluza	
Dania	BioMed Community, ponad 60 firm, 1 szpital uniwersytecki	
Dania	Medico Innovation	nowotwory, starzenie się społeczeństwa
Dania	UNIC – Use of New technologies in Innovative solutions for Chronic patients	choroby przewlekłe, cukrzyca
Dania	Welfare Tech	opieka zdrowotna, usługi dla społeczeństwa, opieka w domu
Hiszpania	Biocat, Barcelona	biofarmacja, medycyna
Hiszpania	TICBioMed, 40 firm	e-zdrowie
Szwecja	Hälsans nya verktyg – New tools for health	opieka domowa, pielęgniarstwo, osoby starsze
Norwegia	Oslo Cancer Cluster	badania nad nowotworami, biotechnologie
Norwegia	Oslo Medtech, 140 firm	badania, produkcja sprzętu medycznego, e-zdrowie
Węgry	PHARMAGORA Quality of Life Cluster, 26 firm, w tym 19 małych i średnich	biotechnologia, żywność
Włochy	Tuscany Life Science Cluster	
Włochy	bioPmed Piemonte innovation cluster	

Źródło: opracowanie własne

Rycina 1. Ewolucja branżowa klastrów medycznych w Europie

łożenia ich działania były definiowane w szczególności dla przedsiębiorstw funkcjonujących na wolnym rynku.

Czy w takim razie będą one miały zastosowanie również do sektora służby zdrowia? Oczywiście, że tak, gdyż działają na jednym rynku usług medycznych i sta-

nowią jego najpoważniejszy trzon, funkcjonują w tym samym systemie finansowania i obszarze prawnym, borykają się z podobnymi problemami, mają zbliżone ścieżki rozwoju, poprzez zwiększenie współdziałania otwierają się możliwości optymalizacji funkcjonowania publicznych placówek medycznych, we wszystkich występują podobne potrzeby optymalizacji kosztów i wprowadzania technologii innowacyjnych.

W Europie działa ok. 2000 klastrów, z czego ok. 150 jest uważanych za instytucje światowej klasy pod względem zatrudnienia, wielkości, tożsamości i specjalizacji. Zauważamy znaczny wzrost liczby nowo tworzonych klastrów, czego bezpośrednią przyczyną jest chęć uczestniczenia w dystrybucji funduszy unijnych.

Rynek medyczny

Dotyczy to również rynku medycznego. Tabela 1 przedstawia najważniejsze klastry w poszczególnych krajach Europy. Rozwój medycyny powoduje, że obszary działalności klastrów medycznych w Europie nieustannie ewoluują, dołączane są nowe sfery, jak e-zdrowie czy m-zdrowie. Rycina 1 przedstawia ewolucję branż wchodzących w skład medycznych klastrów w Europie. Istotna jest odpowiedź na pytanie, jakie tendencje można zaobserwować wśród klastrów medycznych w Europie. W zależności od specjalizacji mogą one włączać firmy z różnych branż, zarówno małe i średnie przedsiębiorstwa, które działają już jakiś czas, jak i start-upy (nowo założone firmy), laboratoria, kliniki uniwersyteckie itd. Niektóre klastry włączają setki firm, inne ograniczają się do 20–30 podmiotów. W większych krajach, na przykład w Niemczech czy Francji, obserwujemy regionalizację klastrów – powstają one w centrach akademickich. Warto zaznaczyć, że istnieją już pierwsze klastry zrzeszające firmy z kilku krajów. Taki jest na przykład Brussels Life-Tech Cluster, który skupia ponad 600 firm z 14 krajów. W niektórych klastrach uczestniczą również władze lokalne, np. w Biocat Barcelona. Obserwujemy początki kooperacji między klastrami. Przykładem jest współpraca Alsace BioValley z Francji z klastrem BioWin z Belgii.

Wspólne cele

Celem europejskich (w tym polskich) klastrów medycznych jest współpraca członków przy realizacji inicjatyw naukowych, rozwojowych i innych dotyczących obszaru medycyny i ochrony zdrowia, pomoc w pokryciu kosztów tych przedsięwzięć – pozyskiwanie pieniędzy, m.in. funduszy unijnych, funduszy od inwestorów prywatnych oraz instytucjonalnych. Celem kooperacji jest też wspólna realizacja projektów, wdrażanie innowacji oraz kompleksowe działanie na rzecz branży medycznej, w szczególności na rzecz członków klastra.

Anna Kaczmarek, Petre Ilchev

„Niektóre klastry zrzeszają setki firm, inne ograniczają się do 20–30 podmiotów”